

AKI BERTHOLDSEN

- Eg havi ongantið angrað, at eg fór uppí Føroya Fiskavirking.

- Eg var sannførdur tá og eri sannførdur enn, um, at Fiskavirking var einasta loysmin í teirri stöðu, føroyska samfelagið var í.

Føroya mest umræddi og mest útskeldaði persónur, Bjarti Mohr, stjóri á Føroya Fiskavirking leggur nú frá sær.

Hann hevur sagt upp á Fiskavirking við teirri háltvísni, sum hann hevur í sáttmálanum við nevndina.

Tvís, at fyribils liggur í kortinum, at stjórnarskiptið í Fiskavirking verður á nýggjári.

Men um hann fer áðrenn er ógreitt enn, tí hann hevur ikki tosað við nevndina.

- Eg havi sagt upp eftir sáttmálanum við nevndina og hann ætli eg mær at haldast. Meiri veit eg ikki, segði Bjarti Mohr í eini viðmerking seinnapartin mánadagin.

Ætlaði ikki at vera leingi

Men tað er hvørki polit-

iskt trýst ella ágangurin annar, sum hevur fingið stjóran á fiskavirking at taka hetta óvænnda stigið.

- Ágang mugu vit liva við. Politiskar meiningar eru ymsar og skiftandi.

- Hóast eg fylgi við í politikk, kann politiska rákið ikki ávrika tær avgerðir, ið verða tiknar á einum virki.

Hann sigur, at hann hevði ongantið ætlað sær at blivið gamal á Fiskavirking.

Tá ið eg varð settur, gjørdi eg vart við, at eg kundi hugsað mær at verið í hesum starvinum í eini tvey ár. Nú eru trý ár farin, so eg haldi, at rætta løtan er komin at fáa nýtt fólk, sigur Bjarti Mohr.

Men tað eru eisini onnur viðurskipti, sum "hjálpti" honum at taka stöðu.

- Tað hevur leingi verið greitt, at Fiskavirking hevur brúk fyri eini peningaligari innspæning.

- Tá ið peningur verður skotin í eitt virki, merkir tað vanliga eisini, at nýggjur eigarar koma uppí virkið.

- Og nýggi eigarin vil iva-leyst hava ávirkan.

- Og ein grund fyrri at siga

- Fiskavirking hevur brúk fyrri heilt nógvum pengum til lögur. Avbjóðingarnar hjá nýggja stjóranum verða ógiltar, men Bjarti Mohr rýmur ikki tí sessurin er blivin honum ov heitur, sigur hann.

upp nú, er, at bæði eg og innskjótarin, skulu hava friar ræsur, tá ið tað kemur so langt.

Men hvør nýggi innskjótarin verður, veit Bjarti Mohr ikki.

Hann veit heldur ikki um tað verður Framtaksgrunnurin. Tað einasta hann veit, er, at okkurt má henda.

Men hann avsannar, at hann hevur sagt upp av tí hann fryktar fyrri at fáa somu lagnu sum eftirmaður hansara á Fiskasøluni, Niels Sørensen, sum bráðliga og heilt óvænndað varð sagdur upp, tá ið Fiskasølan hevði

Eg havi ongantið angrað, at eg fór uppí Fiskavirking

fingið figging úr Framtaksgrunninum.

- Tað er bara soleiðis, at tá ið nýggir eigarar koma uppí, vita vit ikki reidiliga, hvat kann henda. Eg vil bara hava, at ræsurnar eru friar.

- Tá ber eisini betri til at arbeiða, leggur hann afturat.

Men hvat nú um teir biðja teg halda fram?

- Tað veit eg ikki, tað má stöða takast til tá. Tað veldst um, hvussu alt sær út tá. Men tað havi eg slett ikki hugsa um.

Enn er óvist, hvat Bjarti Mohr fer at gera. Hann hevur einki starv at fara til.

Tað einasta, hann hevur gjørt av, er, at hann ætlar sær at verða verandi í fiskivinnuni í Føroyum.

Tú ert annars onkuntíð settur í samband við fiskavirki uttanlands, í Skottlandi t.d.?

- Nei, tað verður av ongum. Mer dámar so væl í Føroyum, at eg verði verandi. Tað er akkurát líka trupult at fáast við fiskivinnu í Skottlandi, sum tað er í Føroyum, hóast teir eru limir í ES.

Men tað er so nógv broytt seinastu árin. Alt Norðurlatlantshav er ein stórir marknaður. Londini keypa fisk hvør frá øðru. So tað skuldi borið til at fingið okkurt at trivið í, sigur Bjarti Mohr.

Tekur fimm til seks á

Hevði tú roknað við at fingið Fiskavirking á fótur og í fasta legu uppá tvey ár, tá ið ætlaði tær at verða stjóri.

- Nei. Eg havi altíð upp-fata Fiskavirking sum eina avleiðing av kreppuni. Eftir míni bestu sannføring var einki annað at gera tá. Og eg havi ikki broytt meining síðani.

- Eg havi aldrin billa nokrum inn, at tað fór at fáa Fiskavirking í fasta legu uppá tvey ár. Eg havi altíð hildið, at tað fór at taka eini fimm, seks ár at fáa Fiskavirking á fótur.

- Vit kundu latið flakavirkinini farið og blivið sanerað hvørt fyrri seg og so latið ymisk áhugað keypt tvey aftur. Men tvey høvdu ikki verið sanerað nóg langt niður og ymsir bólkir høvdu farið at kappjódna um virkinu so eg eri 100% sannførdur um, at tvey høvdu farið aftur, og at øll, sum settu pening í virkinu, høvdu mist teir, bæði einstaklingar, fakfeløg og onnur.

- Eg dugdi ikki at siggja nakra aðra loysn tá, og nú eg ikki í bakspegiin, dugi eg framvegis ikki at siggja, at vit kundu havt valt eina aðra loysn.

Stór avbjóðing biður

Bjarti Mohr viðgongur tó, at hevði hann vitað tað tá, sum hann veit nú, so hevði hann gjørt okkurt øðrvísi.

I hesum sambandi kemur Bjarti Mohr inn á, hvussu stóra avbjóðing nýggi stjórin í Fiskavirking fær.

- Stóran í Fiskivinnuni er grundleggjandi broytt seinastu árin.

- Fyrr høvdu vit skipanir, sum avmarkaði marknaðarkreftirnar. Vit høvdu onga uppboðssølu og skipini vórðu tengd at virkjnum.

Nú er alt Norðurlatlantshav ein stórir, opin marknaður. Føroysk skip landa uttanlands og útlendsk skip landa í Føroyum. Londini keypa fisk frá hvørjum øðrum.

- Somuleiðis hava verkisráðgjafarnir virktikið tað arbeiðið, sum flakavirkin høvdu, bæði í Islandi, Noregi, Alaska, Russlandi Kina og aðrastaðni og um-borð fáa teir skorið flakið nógviligari, enn vit kunnu.

- Í Týsklandi er kostnaðarstøðið høgt, men har er sum mest automatísrað. Tí gongur tað. Í Onglandi er kostnaðarstøðið lágt og har verður arbeitt við hond. Tí gongur tað eisini hjá teimum.

- Men hjá okkum er bæði høgt kostnaðarstøði og framleiðslan litið automatísrað og tað kemur ikki at ganga. Vit mugu velja, sigur Bjarti Mohr.

Bjarti Mohr sigur hetta ikki tí at hann ræðist frí kapping.

- Í minari verð er frí kapping einasta gongda leiðin.

- Tann, sum ræðist kapping skal halda seg langt frá fiskivinnuni. Eg nevni hetta bara fyrri at visa á nakrar ovurhonds trupulleikar sum eg havi varhugan av, at nógvilig geva sær far um, sigur hann.

- Harafturat koma so ES krøvini, sum kosta nógvar pening.

- Tekniskt eru føroyingar eisini afturráttsgildir seinastu árin og skulu vit fylgja við, skulu stórar fløgur gerast í meiri framkomna úterð.

- Nógvilig virki hjá Fiskavirking eru gomul, Onkur kompressari er 30 ár og tann yngsti trukkurin er 10 ár.

So tað er eyðsæð, at avbjóðingarnar hjá nýggja stjóranum verða ógiltar, men tað er sum sagt ikki hetta, sum hevur rætt Bjara Mohr frá.

Hvussu stórir peningatørvurin hjá Fiskavirking verður, vil Bjarti Mohr ikki siga nakað um.

- Tað veldst um, hvussu Fiskavirking verður umskipað. Hann vil heldur ikki siga, hvussu stórir peningatørvurin verður í tí virkis-skipanini, hann kundi hugsa sær.

Men hann roknar við, at tvey tómu virkini verða loyst frá Fiskavirking, so ella so.

- Eg haldi sjálvur, at Fiskavirking skal hugsa um at framleiða og einki meir.

Hann sigur ikki við hesum, at virkini verða latin øðrum.

- Men tvey tyngja raksturinn hjá Fiskavirking 10 milliónir og tað er ein stórir kleppur um beinið á Fiskavirking. Tey kunnu loysast frá fiskavirking uppá ymsar mátar.

Men tað má nýggja leiðslan finna útav, hvussu hon end.

Eitt endamálið við Fiskavirking av at laga framleiðsluorkuna til rávørina? Men hevur tað eydnast.

- Eg hevði altíð roknað við, at nógvilig smá virki fóru at stinga seg upp og tað er gott fyrri kappingarføri. Men tvey stóru virkini eru trupul at hava við at gera, tí at tvey krevja so nógvan fisk.

Hví bleiv so Fiskavirking ikki tað lokomotiv, sum tað bleiv sagt, at tað skuldi verða.

Hvør sigur, at Fiskavirking ikki hevur verið eitt lokomotiv. Vit eiga at minnst til, at fyrri nógvar árum var stuðulin til fiskivinnuna 500 milliónir. Nú er hon 0 krónur. Og tað er ikki so vánaligt úrslit. Yvir 500 milliónir eru avskriðar í fiskivinnuni. Vit hava spesialiserað virkinu. Dygdin er nógvilig batnað og viðskifta-fólk okkara hava stóra virðing fyrri okkum.

- Vit hava eisini verið nógvilig uppí í kappingingini um fiskin.

- Amboðini at stýra Fiskavirking, bæði framleiðsluna og figgarviðurskiptini, eru nógvilig betri nú, enn tvey vóru.

- Eg skal ikki siga, at nýggi stjórin kemur til skorin klæðir, men hann kemur í hvussu so er til eina fyrirtøku, sum er nógvilig betri fyrri, enn hon var, tá ið hon varð stovnað, sigur Bjarti Mohr.